

[Täältä löydät kaikki Luomupäivien 2021 esitykset, joihin on saatu julkaisulupa.](#)

The future of organic farming in the EU

Eduardo Cuoco, director, IFOAM Organics Europe

Luomupäivien ensimmäisen päivän yhteisohjelman aluksi kuultiin luomuruoan ja -viljelyn kattojärjestön IFOAM Organics Europea edustavan Eduardo Cuoco puheenvuoro luomutuotannon tulevaisuudesta Euroopan Unionin alueella.

Euroopan komissio on asettanut 25 prosentin luomuviljelytavoitteen vuoteen 2030 mennessä. Suomessa luomussa on 14 prosenttia peltopinta-alasta, eurooppalainen keskiarvo on noin 8 %. Puolet Euroopan luomupelloista sijaitsee Espanjassa, Italiassa, Ranskassa ja Saksassa. Cuoco tähdensi esityksessään, että jokaiselle jäsenmaalle on tärkeää kehittää oma kansallinen luomustrategia. Suomen kansallinen luomuhjelma vuoteen 2030 julkaistiin tänä vuonna. Cuoco myös kehotti Suomea osallistumaan aktiivisesti EU:n kestävän kasvun ohjelman Green Dealin muotoiluun ja varaamaan riittävästi budjettivaroja 25 % luomutavoitteen toteuttamiselle. Syyskuussa EU:n hyväksymässä Pellolta pöytään -strategiassa ruokaketjun kestävyttä kehitetään lannoitteiden, torjunta-aineiden ja antibioottien käyttöä vähentämällä ja luomutuotantoa kasvattamalla.

Miten uusi CAP vaikuttaa luomualaan Suomessa?

Susann Rännäri, toiminnanjohtaja, Luomuliitto

Susann Rännäri loi tilannekatsauksen CAP (common agricultural policy) -valmisteluun. CAP-uudistuksen lausuntoaika umpeutui 10.9.2021. Kaiken kaikkiaan luonnokseen annettiin 367 lausuntoa, luomukorvausta käsittelevään kohtaan annettiin 153 lausuntoa. 10.11.2021 maa- ja metsätalousministeriö järjesti keskustelutilaisuuden, jossa käytiin läpi luomukorvausehtoja. Kansallinen CAP-suunnitelma pitäisi lähteä komissiolle vuoden 2021 loppuun mennessä. Suunnitelmaa koskevat neuvottelut komission kanssa ja hyväksyminen tapahtuu syyskuun 2022 mennessä. CAP-suunnitelman toteutus alkaa vuonna 2023.

Valmistelun johtopäätöksinä todettakoon, että vaikuttaminen CAP-strategiaan on onnistunut hyvin. Korvaustaso näyttää tällä haavalla hyvältä. Muu kokonaisuus ja yksityiskohdat tarkentuvat ja niihin tartutaan tarvittaessa. Luonnollisesti määrärahat ovat iso kysymys luomun kehityksessä. Määrärahoja varattu noin 76 miljoonaa euroa per vuosi, mutta varatut varat eivät riitä tasaisen kasvun vauhdilla. Rännäri korosti, että pelkkä tuotannon tuki ei riitä luomualan tasapainoiseen kasvuun, vaan luomua on kehitettävä kokonaisvaltaisesti koko arvoketju huomioiden. Luomutuottajan neuvotteluasemaa on vahvistettava ja markkinoiden toimivuudesta on pidettävä huolta.

Miksi luomu edistää luonnon monimuotoisuutta?

Johan Ekroos, agroekologian apulaisprofessori, Helsingin yliopisto

Luomutilojen määrä on kasvanut voimakkaasti ja luomulla on odotusarvo, että se edistää luonnon monimuotoisuutta. 20 vuotta sitten tutkimuksia oli todella vähän - vain kymmenkunta tieteellistä artikkelia ennen vuotta 2000. Vuosien 1996-2021 välillä on tehty 775 tutkimusta (Web of Science). Tutkimukset ovat keskittyneet voimakkaasti Euroopan alueelle. Kasvit ja niveljalkaiset ovat eniten tutkittuja eliöryhmiä.

Luomutuotanto edistää lajimonimuotoisuutta paikallisesti ja alueellisesti. Viimeaikaisten tutkimusten perusteella näyttäisi siltä, että luomuviljelyn myönteiset vaikutukset maatalousluonnon hyönteisten monimuotoisuuteen selittyvät kukkivien mesikasvien runsaammalla esiintymisellä. Näiden hyönteisille tärkeiden kasvien lisääminen olisi yhtä lailla mahdollista myös tavanomaisilla tiloilla. Luomutiloilla on keskimäärin kolmannes enemmän lajeja. Vasteissa on suurta vaihtelua maiseman ja paikallisten tekijöiden vaihtelusta johtuen.

Kannattaako kyntö? Kokemuksia ja tutkimustietoa

Tuomas Mattila, viljelijä-tutkija

Tuomas Mattila esitteli SoildiverAgro-hankkeen pohjalta kyntämisen näkökulmia sekä hyötyjä ja haittoja.

Kyntäminen antaa pellolle puhtaan alun siirtämällä paljon maata sekä hautaamalla kasvintähteet, taudit, rikkasiemenet ja kestorikkakasvien juuristot. Kyntäminen myös rikkoo tiivistymiä, tuo happea maahan, kiihdyttää mikrobitoimintaa ja typen vapautumista sekä helpottaa laahavannaskylvöä, harausta ja rikkaäestystä. Toisaalta biologisessa mielessä kynnessä on paljon ongelmia. KJyntäminen hautaa maan pintakerrosta ja altistaa karikepiteettömän pinnan eroosiolle. Kyntäminen myös tiivistää maata ja hautaa mikrobeja ei-toivottaviin oloihin ja tappaa lieroja. Lisäksi se aiheuttaa voimakasta hiilen hajoamista.

Kyntöjen haittoja voidaan minimoida – tutustu Osmo-hankkeen tietokortteihin!

Mattila esitteli kolmivuotisen kenttäkokeen, jossa tutkittiin kyntöä:

- Koeasetelma: 4 kerrannetta, satunnainen järjestys
- Viljelykierto: kevätvehnä, herne, kevätvehnä, apilanurmi
- Muokkaus: kevätkyntö vs kultivointi

Seurannassa oli maan kasvukunto, satotaso ja maan biologia. Havaintoina saatiin, että maan rakenne muuttuu yhdelläkin kynnöllä ja että erot olivat pieniä. Kynnetty maa on kuumempaa - + 10 % lämpösumma voi siis olla selitys miksi kyntö lisää satotasoa. Kyntöön menee paljon enemmän aikaa ja polttoainetta kuin matalamuokkaukseen. Kyntö aiheuttaa maan rakennemuutoksia, mutta kokeessa se ei tuhonnut maan biologiaa tai tappanut lieroja. Mattila tähdensi, että johtopäätöksiä ei kannata vetää yhdestä kaistasta. Tärkeää on laskea ja pohtia, paljonko enemmän tarvitaan satoa, jotta kyntö maksaa itsensä takaisin.

Käytännön luomurekillä tutustuttiin tapahtuman teeman mukaisesti, miten lakeuksilla luomumaitoa tuotetaan Timo Haaviston tilalla ja Tikan tilalla. Lisäksi tutustumiskohteena oli elintarvikelähtöisen liiketoiminnan kehittämiseen erikoistunut Foodwest Oy.

Knehtilän tila palkittiin vuoden Luomuyrityksenä

Luomuliitto ry on myöntänyt Vuoden Luomuyritys -palkinnon hyvinkääläiselle Knehtilän luomutilalle. Palkinnolla liitto haluaa nostaa tilan esiin hienona esimerkkinä toimijoiden välisestä yhteistyöstä, kokonaisvaltaisesta ajattelusta ja tilan toimintojen kehittämisestä laajalla rintamalla. Voittajan valitsee Luomuliiton hallitus ehdotettujen yritysten joukosta.

Knehtilän tilalla viljellään monipuolisesti luomuviljaa ja -öljykasveja. Pihapiirin navetta on kunnostettu juhla- ja kokoustilaksi. Knehtilä on kansainvälisesti kuulu Palopuron agroekologisesta symbioosista eli luomuyrittäjien yhteisöstä, jonka puitteissa ravinteet ja energia kiertävät paikallisesti. Tuloksena saadaan viljatuotteita, vihanneksia, kananmunia, biokaasua sekä biokaasun tuotannossa syntyvää mädätettä, joka on erinomaista lannoitetta.

Luomukonkarin arvonimi myönnettiin agronomi, luomuviljelijä, Jukka Rajalalle monikymmenvuotisesta työurastaan ja panoksestaan suomalaisen luomutuotannon kehittämiseksi. Rajalan ansioluettelo on täynnä merkittäviä edistysaskeleita kotimaisen luomun parissa 40 vuoden ajalta. Jukka Rajala on ollut mukana luomassa luomujärjestelmää nykyisen kaltaiseksi ja on tehnyt vuosikymmeniä töitä niin viljelijöiden kuin neuvojienkin osaamistason nostamiseksi.

Rajalan monikymmenvuotinen kouluttajan ura huipentui vuosina 2015–2019 OSMO-hankkeeseen, jossa muun muassa valmennettiin yli 1000 viljelijää maan kasvukunnon hoitoon. OSMO-hankkeessa konkretisoitui Rajalalle ominainen toimintatapa: yhdessä tekeminen ja tutkiminen, vuorovaikutus ja tiedon käytäntöön soveltaminen. Keväällä 2020 Rajala jäi eläkkeelle Helsingin yliopiston Ruralia-instituutista erikoissuunnittelijan tehtävistä, mutta työ luomun kehittämisen parissa jatkuu aktiivisesti muun muassa neuvojien Maaneuvo-valmennuksen vetäjänä.

Luomupäivien toinen päivä käynnistyi rinnakkaisohjelmilla:

Kestävä ja kannattava luomumaidontuotanto:

[Ruokinnan vaikutukset eläinterveyteen luomumaitoilla](#)

Seija Perasto ja Essi Tarsia, ProAgria Etelä-Pohjanmaa

[Säilörehun tuotantokustannukset eteläpohjalaisilla luomumaitoilla](#)

Sari Vallinhovi, ProAgria Etelä-Pohjanmaa

[Kustannusten hallinta luomumaitoilla Ruotsissa](#)

Ann-Theres Persson, Växa, Ruotsi

[Laidunnusteknologia apuna laidunnuksessa](#)

Urpu Tanner-Koopmans, ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Luomuviljelijän ilmastoratkaisut:

Kokemuksia ja tuloksia Ilmastosoturit-hankkeesta

[Arja Nykänen](#), SeAMK; [Hannele Antila](#), ProAgria Etelä-Pohjanmaa

[Mitkä asiat tekevät maatilasta ilmastoystävällisemmän?](#)

Elena Valkama, erikoistutkija, Luke

[Mitkä tekijät pellossa korostuvat sään ääri-ilmiöiden myötä?](#)

Erkki Vihonen, luomukasvintuotannon asiantuntija, Luomuliitto/ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Luomukasvisviljely ja monimuotoisuus:

[Kukkivilla kaistoilla monimuotoisuutta vihannespelloille](#)

Pirjo Kivijärvi, tutkija, Luke

[Porkkanapeltojen mikrobiomi ja sen merkitys porkkanan varastokestävyyteen](#)

Terhi Suojala-Ahlfors, erikoistutkija, Luke

Perunaruton kestävä ja ennakoivat torjuntamenetelmät

[Marjo Hokka, johtaja ja Riina Lukkala, tutkija, Petla](#); [Marika Rastas](#), tutkija, Luke

Iltapäivän yhteisohjelmassa kuultiin ylitarkastaja Marja Pulkkisen puheenvuoro luomuvalvonnasta. Hän korosti puheenvuorossaan, että luomuvalvontaa on yhtenäistettävä koko ketjun yhteistyöllä. [Sanna Grönroos, Boreal, esitteli kesällä 2020 tehtyä luomulajiketestausta](#). Hän tähdensi, että lajikevalintaa tehdään luomuviljelyn tarpeisiin ja keskustelua luomulajikkeiden kehittämisestä kaivataan entistä enemmän.

Seinäjoella yhteistyökumppaneita olivat ProAgria Etelä-Pohjanmaa, Ilmastoturit -hanke, Luomumaidontuotannon kehittäminen -hanke, Koulutuksella osaamista luomukasvistuotantoon -hanke sekä Ekoviljelijät ry.

Tuuli Pirttikoski, Satafood Kehittämisyhdistys ry